

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Warszawa, 09 października 2026 r.

znak sprawy: DHR.n.058.7.2026

Pan

Włodzimierz Czarzasty

Marszałek Sejmu RP

**Dotyczy: interpelacji nr 18962 w sprawie konkurencyjności polskiego przemysłu
nawozowego oraz sytuacji spółek Skarbu Państwa produkujących nawozy**

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację Pana Posła Bartłomieja Pejo w sprawie konkurencyjności polskiego przemysłu nawozowego oraz sytuacji spółek Skarbu Państwa produkujących nawozy, przekazuję informacje otrzymane od Ministra Aktywów Państwowych oraz Ministra Finansów i Gospodarki – gdyż kwestie poruszone w interpelacji znajdują się w ich kompetencjach.

Ad. pyt. 1-6 – otrzymane od Ministra Finansów i Gospodarki

Odpowiadając na interpelację poselską dotyczącą rynku nawozów mineralnych oraz relacji handlowych z Niemcami, Ministerstwo Rozwoju i Technologii wskazuje, że Polska sprowadza z tego kierunku głównie nawozy azotowe (CN 3102) oraz potasowe (CN 3104). Dane statystyczne za I połowę 2026 r. nie potwierdzają tezy o gwałtownym wzroście importu, natomiast wzrost udziału Niemiec w polskim imporcie wynikał przede wszystkim z ogólnego spadku całego polskiego importu nawozów ze wszystkich kierunków. Na zmianę ciągów dostaw i wzrost handlu wewnątrzunijnego wpłynęły nowe regulacje unijne (CBAM oraz dodatkowe cła i limity na towary z Rosji i Białorusi), które istotnie ograniczyły opłacalność importu z krajów trzecich.

Dane handlowe nie wskazują na jednoznaczną przewagę cenową produktów niemieckich nad polskimi. Poziom cen zależy od konkretnej grupy towarowej, wielkości polskiego eksportu oraz efektu skali. Polskie ceny są zazwyczaj bardziej konkurencyjne

w segmentach o wysokim wolumenie rodzimej produkcji i eksportu (np. mocznik), podczas gdy niemiecka przewaga występuje głównie w produktach, w których Polska ma niewielki udział rynkowy (np. nawozy potasowe). Na sytuację rynkową i decyzje zakupowe wpływ mają również czynniki logistyczne (bliskość geograficzna), wysoka skala produkcji niemieckich zakładów, jak również chwilowa dostępność towaru na rynku.

Jednocześnie uprzejmie wyjaśniam, że w zakresie szczegółowych danych operacyjnych dotyczących niemieckich przedsiębiorstw, Ministerstwo Rozwoju i Technologii nie dysponuje informacjami na temat dokładnych zdolności produkcyjnych niemieckich zakładów, stopnia ich wykorzystania ani źródeł i kierunków pochodzenia używanych przez nie surowców (np. gazu, fosforytów czy chlorków potasu). Dane te stanowią tajemnicę handlową prywatnych firm, a państwa członkowskie UE nie mają prawnego obowiązku przekazywania takich informacji innym państwom ani Komisji Europejskiej. Wymiana informacji na poziomie unijnym ogranicza się do monitorowania bezpieczeństwa dostaw oraz publikacji zagregowanych danych statystycznych dostępnych w bazach Eurostatu (w tym dotyczących importu gazu).

Ponadto resort nie prowadzi analiz dotyczących możliwości reeksportu produktów wytworzonych z rosyjskich surowców za pośrednictwem państw trzecich, uczestniczy natomiast w opiniowaniu unijnych pakietów sankcji nakładanych na Federację Rosyjską.

Ad. pytań 7, 9,10 - otrzymane od Ministra Aktywów Państwowych

Postępująca od 2020 roku ekspansja rosyjskich i białoruskich nawozów na polskim rynku przyczyniła się do znaczącego spadku konkurencyjności polskich firm nawozowych i spowodowała konieczność ograniczenia produkcji przez krajowe zakłady produkcyjne. Obserwowane znaczące wzrosty importu nawozów spoza UE miały istotny wpływ na kształtowanie cen produktów nawozowych, skutkowały wzrostem zapasów oraz kosztów magazynowania dla krajowych producentów, a tym samym wpływały negatywnie na ich wyniki finansowe.

W ocenie Ministra Aktywów Państwowych, niezbędne było podjęcie zdecydowanych działań, zarówno na poziomie krajowym jak i UE skutkujących wprowadzeniem mechanizmów hamujących napływ rosyjskich nawozów oraz dalsze uzależnianie gospodarek państw członkowskich UE od ich dostaw. Polska od początku prowadziła ofensywę dyplomatyczną, aby uszczelnić sankcje i nakładać cła na produkty z Rosji i Białorusi. Członkowie Rządu angażowali się na różnych szczeblach unijnych w działania na rzecz wprowadzenia odpowiednich przepisów, m.in. na forum Parlamentu Europejskiego. Temat poruszany był przez Ministra Aktywów Państwowych m.in. podczas polsko-niemieckich konsultacji międzyrządowych pod przewodnictwem Premiera Donalda Tuska i Kanclerza Niemiec Olafa Scholza.

W listopadzie 2024 r. Polska była inicjatorem wysłania wspólnego listu ministrów gospodarek Polski, Litwy, Łotwy i Estonii do Komisji Europejskiej (dalej: KE, Komisja), wzywającego Komisję do podjęcia zdecydowanych kroków w celu podwyższenia stawek celnych na nawozy z Rosji i Białorusi. Ponadto, Minister Rozwoju i Technologii był współsygnatariuszem listu do KE przygotowanego z inicjatywy Szwecji, apelującego o podwyższenie stawek celnych na wszystkie towary pochodzące z Rosji i Białorusi.

W efekcie podjętych działań, Komisja Europejska w styczniu 2025 r., przyjęła wniosek w sprawie nałożenia ceł na szereg produktów rolnych z Rosji i Białorusi, a także na niektóre nawozy azotowe, a w dniu 22 maja 2025 roku Parlament Europejski poparł podniesienie ceł na nawozy z Rosji i Białorusi. Państwa członkowskie UE w dniu 12 czerwca 2025 r., zdecydowały o podniesieniu ceł na nawozy importowane z Rosji i Białorusi. Rozporządzenie w tej sprawie weszło w życie 1 lipca 2025 r., i zgodnie z jego postanowieniami, cła będą podnoszone w okresie trzech lat, co sprawi, że udział rosyjskich nawozów w imporcie będzie eliminowany stopniowo. Podjęte działania powinny zmniejszyć opłacalność eksportu rosyjskich produktów na unijny rynek. Pierwsze efekty wskazują, że import z Rosji i Białorusi staje się mniej konkurencyjny cenowo, a UE jednocześnie otwiera się na dostawy z innych krajów, aby uniknąć niedoborów nawozów.

Należy jednak zauważyć, że ograniczenie nieuczciwego importu nie jest kluczowym elementem restrukturyzacji Grupy Azoty. Jak wynika z publicznie dostępnych informacji, Zarząd Grupy Azoty S.A. wdraża działania optymalizujące w poszczególnych obszarach działalności Spółki i jej Grupy Kapitałowej, realizowany jest długoterminowy plan restrukturyzacji i transformacji Grupy, w którym Zarząd zaplanował konkretne działania w obszarach operacyjnych, w tym również w obszarze inwestycji.

Kluczowym elementem tych działań jest wdrażany od 2024 r. program „AZOTY BUSINESS”, zakładający m.in. optymalizację kosztów we wszystkich spółkach Grupy, uproszczenie struktur organizacyjnych i zarządczych, konsolidację i poprawę efektywności spółek zależnych, zwiększenie efektywności sprzedaży i zakupów, usprawnienie zarządzania płynnością finansową, ścisłą kontrolę wydatków inwestycyjnych oraz dezinwestycje w obszarach niezwiązanych z podstawową działalnością Grupy. W ramach działań naprawczych Grupa prowadzi również rozmowy z instytucjami finansowymi dotyczące stabilizacji struktury zadłużenia oraz podejmuje działania zmierzające do wykorzystania synergii pomiędzy poszczególnymi spółkami Grupy Kapitałowej. Zarząd wskazuje, że celem podejmowanych działań jest stworzenie zintegrowanej i efektywnej kosztowo grupy kapitałowej zdolnej do odbudowy konkurencyjności na europejskim rynku nawozowym i chemicznym.

Minister Aktywów Państwowych, w ramach sprawowania nadzoru właścicielskiego, na bieżąco analizuje sytuację ekonomiczno-finansową spółek z Grupy Kapitałowej

Grupa Azoty oraz ich otoczenia makroekonomicznego, a także wspiera realizowane przez Zarządy spółek z Grupy Azoty działania związane z odbudowaniem konkurencyjności i rentowności oraz transformacją Grupy Azoty.

Ad. pyt. 8, 11, 12, 13 – otrzymane od Ministra Finansów i Gospodarki

Ministerstwo Rozwoju i Technologii na bieżąco monitoruje sytuację w gospodarce oraz w sektorze nawozowym, opierając się na danych statystycznych i stałym dialogu z przedstawicielami branży. Wyniki tego monitoringu wskazują, że kluczowym wyzwaniem dla konkurencyjności polskich producentów oraz stabilności strategicznych przedsiębiorstw sektora chemicznego jest silna presja ze strony importu z krajów trzecich, a także wysokie koszty energii i gazu ziemnego. Przy braku wyrównanych warunków konkurencji sytuacja ta stawia unijnych producentów w trudniejszej pozycji wobec podmiotów spoza UE, potęgując ryzyko stopniowego wypierania rodzimej produkcji przez towar z importu.

Wobec powyższych wyzwań resort podejmuje stałe działania na rzecz ochrony pozycji krajowego sektora nawozowego oraz zapewnienia stabilności i ciągłości produkcji w Polsce, aktywnie przeciwdziałając nieuczciwej konkurencji oraz dumpingowi cenowemu. Zgodnie z regulacjami unijnymi, ewentualne postępowania w ramach Instrumentów Ochrony Handlu (środki antydumpingowe, antysubsydyjne oraz ochronne typu Safeguard) wszczynane są przez Komisję Europejską na wniosek przemysłu lub jego stowarzyszeń. Polska administracja pozostaje w stałym kontakcie z branżą i udziela jej niezbędnego wsparcia na każdym etapie postępowań, dbając o to, by ryzyko utraty zdolności produkcyjnych krajowego sektora nawozowego było maksymalnie ograniczane. Warto przy tym wskazać, że w ramach unijnej wspólnej polityki handlowej obowiązują już dodatkowe cła antydumpingowe na przywóz mieszanin mocznika i azotanu amonu (UAN) z Rosji, Trynidadu i Tobago oraz USA (zgodnie z Rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2026/65 z dnia 6 stycznia 2026 r.).

Ministerstwo stoi na stanowisku, że obecna sytuacja na rynku nawozowym, w tym presja ze strony dostawców zewnętrznych, wymaga skonsolidowanych działań na poziomie całej Unii Europejskiej w celu ochrony bezpieczeństwa gospodarczego i żywnościowego Polski oraz UE. Działania te muszą być skierowane na ochronę wspólnego rynku przed nieuczciwą konkurencją, zapobieganie nadmiernemu uzależnieniu od niepewnych kierunków dostaw oraz budowanie bezpieczeństwa gospodarczego. Odpowiedzią na te wyzwania jest m.in. przyjęty w maju 2026 r. przez Komisję Europejską Plan działania w sprawie nawozów: partnerstwo na rzecz zapewnienia dostępności, przystępności cenowej i autonomii strategicznej w zakresie produkowanych w UE nawozów (COM(2026) 310 final).

Jednocześnie Polska aktywnie zabiegała o uchwalenie Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2025/1227 z dnia 17 czerwca 2025 r., które ogranicza import nawozów z Rosji i Białorusi do UE oraz stopniowo zmniejsza zależność rynku

unijnego od tych dostaw poprzez sukcesywne podnoszenie dodatkowych ceł aż do 2028 r., dzięki czemu producenci europejscy zyskują czas na dostosowanie się i zwiększenie własnych zdolności produkcyjnych. Ponadto, celem ochrony krajowej produkcji i zapewnienia dostaw dla polskich rolników, Polska sprzeciwiła się rozwiązaniom zawartym w Rozporządzeniu Rady (UE) 2026/1181 z dnia 22 maja 2026 r. tymczasowo zawieszającym cła na niektóre nawozy i surowce do ich produkcji, co do zasady ułatwiającym dostęp do rynku UE zewnętrznym dostawcom.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Małgorzata Gromadzka
Sekretarz Stanu
/podpisano elektronicznie/

Do wiadomości: Kancelaria Prezesa Rady Ministrów